

ODLUKA

**USTAVNOG SUDA CRNE GORE KOJOM SE USVAJAJU ŽALBE IZBORNE
LISTE "ŠULE I MIKAN ZAJEDNO SA GRAĐANIMA ZA KOLAŠIN" I UKIDAJU
RJEŠENJA DRŽAVNE IZBORNE KOMISIJE, BR. 1232/2, OD 13. JUNA 2014.
GODINE I BR. 1303/2, OD 16. JUNA 2014. GODINE**

("Službeni list Crne Gore", br. 027/14 od 30.06.2014)

Odluka Ustavnog suda Crne Gore kojom se usvajaju žalbe Izborne liste "Šule i Mikan zajedno sa građanima za Kolašin" i ukidaju rješenja Državne izborne komisije, br. 1232/2, od 13. juna 2014. godine i br. 1303/2, od 16. juna 2014. godine

Ustavni sud Crne Gore u sastavu: predsjednica Desanka Lopičić i sudije - dr Dragoljub Drašković, Mevlida Muratović, Miodrag Ilićević, Hamdija Šarkinović, Budimir Šćepanović i Milorad Gogić, na osnovu odredaba člana 149. stav 1. tačka 7. Ustava Crne Gore i člana 32. tačka 7. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 64/08., 46/13. i 51/13.), na sjednici od 19. juna 2014. godine, donio je

ODLUKU

I. USVAJAJU SE žalbe Izborne liste "Šule i Mikan zajedno sa građanima za Kolašin" i UKIDAJU rješenja Državne izborne komisije, br. 1232/2, od 13. juna 2014. godine i br. 1303/2, od 16. juna 2014. godine.

II. Ova odluka objaviće se u "Službenom listu Crne Gore".

Obrazloženje

1. Izborna lista "Šule i Mikan zajedno sa građanima za Kolašin" podnijela je Ustavnom sudu žalbu protiv rješenja Državne izborne komisije, označenih u izreci.

1.1. Ustavni sud je, saglasno odredbama čl. 43. i 45. stav 4. Poslovnika Ustavnog suda Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 33/09.), radi racionalnosti i vođenje jedinstvenog postupka i odlučivanja, spojio navedene žalbe, jer se žalbama istog podnosioca, iz istih pravnih razloga osporavaju akti istog donosioca.

1.2. U žalbama se navodi: da je Državna izborna komisija trebala odbiti prigovor Izborne liste "Evropsko lice Kolašina - Socijaldemokratska partija/Pozitivna Crna Gora", kao nedozvoljen, a da je, nasuprot tome, osporenim rješenjem, od 13. juna 2014. godine, usvojila prigovor te Izborne liste i naložila Opštinskoj izbornoj komisiji Kolašin da, shodno rezultatima glasanja na sjednici Opštinske izborne komisije, održanoj dana 10. juna 2014. godine, sačini rješenje kojim se utvrđuje da je Prigovor podnosioca Izborne liste "Šule i Mikan zajedno sa građanima za Kolašin", odbijen; da je Državna izborna komisija takav stav zasnovala na činjenici da je na sjednici na kojoj je odlučivano o prigovoru podnosioca žalbe prisustvovalo svih 12 članova Opštinske izborne komisije Kolašin, stalnog i proširenog sastava, te da je za predlog da se usvoji Prigovor i ponovi glasanje na biračkom mjestu br. 27 Đuđevina glasalo šest članova, iz čega, po mišljenju Državne izborne komisije, proizilazi da je prigovor odbijen i da je Opštinska izborna komisija Kolašin pogrešno izvela zaključak da je prigovor usvojen; da se prigovor podnosioca žalbe, u smislu odredaba člana 109. Zakona o izboru odbornika i poslanika mora smatrati usvojenim, s obzirom da po njegovom prigovoru nije donijeto rješenje i da Državna izborna komisija nije trebala odlučivati po njihovom prigovoru do donošenja odluke Ustavnog suda, po njihovoj žalbi od 17. juna 2014. godine. Predlažu da Ustavni sud usvoji žalbe i poništi izbore na biračkom mjestu br. 27 Đuđevina.

3. Osporenim rješenjem Državne izborne komisije, od 13. juna 2014. godine, usvojen je Prigovor Izborne liste "Evropsko lice Kolašina - Socijaldemokratska partija/Pozitivna Crna Gora", od 12. juna. 2014. godine, kao osnovan i naloženo Opštinskoj izbornoj komisiji Kolašin da, shodno rezultatima glasanja na sjednici Opštinske izborne komisije, održanoj dana 10. juna 2014. godine, sačini rješenje kojim se utvrđuje da je Prigovor podnosioca Izborne liste "Šule i Mikan zajedno sa građanima za Kolašin", odbijen. U obrazloženju osporenog rješenja navodi se: da je Izborna lista "Evropsko lice Kolašina - Socijaldemokratska partija/Pozitivna Crna Gora", blagovremeno podnijela Prigovor na akt Opštinske izborne komisije Kolašin, br. 339/2014, od 10. juna 2014. godine, kojim je obaviještena da je na sjednici te komisije, razmatran Prigovor podnosioca Izborne liste "Šule i Mikan zajedno sa građanima za Kolašin" kojim su tražili da se ponove izbori na biračkom mjestu br. 27 Đuđevina, jer je jedan glasač glasao putem pisma, a nije imao biometrijsku ličnu kartu; da se odluke organa za sprovođenje izbora donose većinom glasova ukupnog broja članova, te da je prilikom glasanja za predlog da se usvoji

Prigovor, ponište rezultati izbora i ponovi glasanje na navedenom biračkom mjestu glasalo šest, od 12 članova Opštinske izborne komisije Kolašin, što znači da prigovor i predlog nije prihvaćen, odnosno da nije dobio potrebnu većinu utvrđenu odredbom člana 21. Zakona o izboru odbornika i poslanika; da Državna izborna komisija smatra da iz rezultata glasanja proizilazi da je donijeta (odbijajuća) odluka i da je Opštinska izborna komisija Kolašin, u smislu odredbe člana 109. stav 1. Zakona o izboru odbornika i poslanika, bila dužna da donese i dostavi rješenje na koje podnosilac Prigovora ima pravo podnošenja pravnog sredstva za zaštitu biračkog prava kod Državne izborne komisije.

3.1. Osporenim rješenjem Državne izborne komisije, od 18. juna 2014. godine, odbijen je prigovor Izborne liste "Šule i Mikan zajedno sa građanima za Kolašin", kao neosnovan. U obrazloženju osporenog rješenja navodi se: da je Opštinska izborna komisija Kolašin, postupajući po Rješenju Državne izborne komisije od 13. juna 2014. godine, donijela rješenje br. 346/14., od 14. juna 2014. godine, kojim je utvrdila da je prigovor Izborne liste "Šule i Mikan zajedno sa građanima za Kolašin" odbijen, jer nije dobio većinu glasova ukupnog broja članova Opštinske izborne komisije; da je nesporno da je Prigovor odbijen i da nema osnova za primjenu člana 109. stav 3. Zakona o izboru odbornika i poslanika.

4. Ustavni sud je, nakon razmatranja osporenih rješenja i dostavljene dokumentacije, utvrdio da su se stekli uslovi da se žalbe usvoje i ukinu osporena rješenja.

5. Za odlučivanje u konkretnom predmetu pravno relevantne su odredbe sljedećih propisa:

Ustava Crne Gore:

"Član 20

Svako ima pravo na pravni lijek protiv odluke kojom se odlučuje o njegovom pravu ili na zakonom zasnovanom interesu.

"Član 149. stav 1. tačka 7.

Ustavni sud odlučuje:

o izbornim sporovima i sporovima u vezi sa referendumom koji nijesu u nadležnosti drugih sudova."

Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 64/08):

"Član 76.

Postupak odlučivanja o povredi prava u toku izbora poslanika i odbornika pokreće podnošenjem žalbe na rješenje nadležne izborne komisije kojim je odbačen ili odbijen prigovor.

Žalba iz stava 1 ovog člana podnosi u roku od 24 časa od časa dostavljanja rješenja.

Član 77.

Žalbu može podnijeti birač, kandidat za poslanika i odbornika i podnosilac izborne liste.

Žalba sadrži razloge i dokaze o povredi prava u toku izbora.

Član 79.

Ustavni sud odlučuje o žalbi iz člana 78 ovog zakona u roku od 48 časova od časa prijema žalbe."

Zakona o izboru odbornika i poslanika ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 4/98., 17/98., 14/00., 9/01., 41/02., 46/02., 48/06. i "Službeni list Crne Gore", br. 46/11. i 14/14.):

"Član 21.

Organi za sprovođenje izbora odlučuju većinom glasova svojih članova.

Član 102.

Ponovni izbori sprovode se ako nadležna izborna komisija poništi izbore na pojedinom biračkom mjestu.

U slučaju iz stava 1 ovog člana glasanje se ponavlja samo na tom biračkom mjestu.

Ponovni izbori se sprovode na način i po postupku koji su ovim zakonom utvrđeni za sprovođenje izbora, u skladu sa rokovima iz člana 98 ovog zakona.

Ponovne izbore raspisuje nadležna izborna komisija.

U slučaju ponavljanja izbora konačni rezultati izbora utvrđuju se po završetku ponovljenog glasanja.

Član 103.

Ponovni izbori sprovode se najkasnije u roku od sedam dana od dana poništenja izbora.

Član 107. stav 1.

Svaki birač, kandidat i podnosilac izborne liste ima pravo da podnese prigovor nadležnoj izbornoj komisiji zbog povrede biračkog prava u toku izbora.

Član 108. stav 2.

Prigovor protiv odluke, radnje ili propusta opštinske izborne komisije podnosi se Državnoj izbornoj komisiji.

Član 109.

Nadležna izborna komisija donosi rješenje u roku od 24 časa od časa prijema prigovora i dostavlja ga podnosiocu prigovora.

Ako nadležna izborna komisija usvoji prigovor, poništiće tu odluku ili radnju.

Ako nadležna izborna komisija po prigovoru ne donese rješenje u rokovima predviđenim ovim zakonom, smatraće se da je prigovor usvojen.

Član 110.

Protiv rješenja opštinske izborne komisije kojim je odbačen ili odbijen prigovor može se izjaviti prigovor Državnoj izbornoj komisiji.

Protiv rješenja Državne izborne komisije kojim je odbačen ili odbijen prigovor može se izjaviti žalba Ustavnom sudu Crne Gore.

6. Obezbjedjivanje djelotvornog pravnog lijeka iz člana 20. Ustava jedno je od osnovnih procesnih jemstava u svim pravnim postupcima, koje se zbog svog značaja garantuje Ustavom, kao osnovno pravo. Pravo na pravni lijek podrazumijeva pravo svakog lica da izjavljivanjem žalbe ili drugog propisanog pravnog sredstva, pod jednakim uslovima, traži od nadležnog organa da preispita odluku kojom je odlučeno o njegovim pravima, obavezama ili na zakonu zasnovanom interesu, odnosno da povodom izjavljenog pravnog sredstva donese svoju odluku. Tumačenje relevantnog prava od strane tih organa, u svakom konkretnom slučaju, ne smije proizilaziti iz njihove arbitrarne ili proizvoljne primjene, već mora uvažavati zahtjeve iz Ustava i zakona.

6.1. Zakonom o izboru odbornika i poslanika, pored ostalog, propisan je način ostvarivanja zaštite biračkog prava u postupku izbora odbornika i poslanika u skupštinu opštine, gradske opštine, Glavnog grada i Prijestonice i poslanika u Skupštinu Crne Gore, organi za sprovođenje izbora i druga pitanja od značaja za sprovođenje izbora, koji zbog načela koncentracije pojedinih izbornih radnji podliježe strogim formalnim pravilima izbornog postupka. Izborni spor se, u tom smislu, odnosi na odlučivanje nadležnih organa o svim povredama pravila izbornog postupka, od trenutka raspisivanja izbora do postupka potvrđivanja mandata.

6.2. Zaštitu biračkog prava, saglasno odredbi člana 8. Zakona, obezbjeđuju izborne komisije, Ustavni sud Crne Gore i nadležni sudovi. Zakonom propisana zaštita izbornog-biračkog prava, po ocjeni Ustavnog suda, sastoji se u pravu podnošenja prigovora i žalbi nadležnim organima i sudu i obuhvata sve faze izbornog postupka. Naime, u postupku za izbor odbornika i poslanika Državnoj izbornoj komisiji može se, saglasno odredbama člana 108. stav 2. i člana 110. stav 2. Zakona o izboru odbornika i poslanika, podnijeti prigovor protiv odluke, radnje ili propusta opštinske izborne komisije, kao i protiv rješenja kojim je odbijen ili odbačen prigovor na rješenje nadležne opštinske izborne komisije. Nadležna izborna komisija, saglasno odredbama člana 109. Zakona, dužna je da o prigovoru donese rješenje u roku od 24 časa od časa njegovog prijema i da ga dostavi podnosiocu, da poništi osporenu odluku ili radnju ako usvoji prigovor, a ako ne donese rješenje po prigovoru u rokovima predviđenim ovim zakonom smatraće se da je prigovor usvojen.

6.3. Ustavni sud je utvrdio da je Državna izborna komisija pogrešno primijenila odredbe Zakona o izboru odbornika i poslanika relevantne za rješavanje konkretnog izbornog spora. Naime, iz odredbe člana 21. Zakona, po ocjeni Ustavnog suda, nedvosmisleno proizilazi da organi za sprovođenje izbora odlučuju većinom glasova svojih (svih) članova, odnosno da je brojčano ista većina (jedan glas više) potrebna i za usvajanje i za odbijanje bilo kojeg prigovora ili odluke tih organa, a ne da se prigovor smatra odbijenim samim tim što nije bilo većine za njegovo usvajanje, kako to proizvoljno tumači Državna izborna komisija. Za rješenje izbornog spora u konkretnom slučaju, po nalaženju Ustavnog suda, neposredno je mjerodavna odredba člana 109. stav 3. Zakona, iz koje proizilazi da će se prigovor smatrati usvojenim ukoliko nadležna izborna komisija ne donese rješenje po prigovoru u zakonskom roku od 24 časa (...), odnosno da je nedonošenje rješenja po prigovoru, u zakonskom roku od 24 časa (...), ex lege pretpostavka za njegovo usvajanje, što je, kao nesporna činjenica, potvrđeno od svih učesnika u ovom sporu.

6.4. Ustavni sud, stoga, žalbe ocjenjuje osnovanim, a osporena rješenja Državne izborne komisije, pravno neutemeljenim, zbog čega će Državna izborna komisija u zakonskom roku, u skladu sa stavovima iz ove odluke, odlučiti o prigovoru podnosioca žalbe.

7. Na osnovu iznijetih razloga odlučeno je kao u izreci.

- II. Odluka o objavljivanju ove Odluke zasnovana je na odredbi člana 151. stav 2. i člana 43. stav 2. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore.

U -VI br. 552 i 553/14

Podgorica, 19. juna 2014. godine

Ustavni sud Crne Gore

**Predsjednica,
Desanka Lopičić, s.r.**